

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Наукова бібліотека імені М. Максимовича

Затверджено Вченою радою
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
«01» грудня 2025 року (протокол № 4)

Введено в дію наказом ректора
№ 1026-32 від «05» грудня 2025 року

Голова Вченої ради

Володимир БУГРОВ

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
Наукової бібліотеки імені М. Максимовича
на 2026-2030 рр.

ЗМІСТ

1. Вступ	3
2. SWOT-аналіз роботи НБ (станом на грудень 2025 р.)	6
3. Стратегічні цілі та шляхи їх реалізації	8
3.1. Інформаційно-аналітична підтримка досліджень та імплементації принципів відкритої науки в Університеті	8
3.2. Інформаційний моніторинг, наукометричний аналіз та підтримка науково-видавничої діяльності Університету	10
3.3. Розбудова сервісної моделі забезпечення освітньої діяльності книжковими, періодичними виданнями та електронними ресурсами	11
3.4. Належне утримання, збереження та розвиток наукового об'єкту, що становить національне надбання «Фонд стародрукованих, рідкісних та цінних книжкових зібрань Наукової бібліотеки імені М. Максимовича»	12
3.5. Підготовка інформаційних видань: бібліографічних оглядів, покажчиків, рекомендаційних бібліографічних списків	13
3.6. Розвиток НБ як методичного центру бібліотек ЗВО України	13
3.7. Розвиток НБ як центру розвитку інформаційно-бібліографічної культури та соціокультурного простору	14
3.8. Підвищення кваліфікації співробітників НБ у контексті впровадження рамки цифрових компетентностей бібліотекаря	14
3.9. Розвиток матеріальних ресурсів, бібліотечного простору та інформаційно-бібліотечних технологій	15
3.10. Розвиток партнерств і залучення фінансування	16
4. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення реалізації стратегії розвитку	16
5. Очікувані результати	17

1. ВСТУП

Наукова бібліотека імені М. Максимовича (далі – НБ) Київського Національного університету імені Тараса Шевченка (далі – Університету) є невід'ємною частиною інформаційного наукового, освітнього та соціокультурного середовища університету, а також простором для реалізації та розвитку інноваційних творчих ідей студентів, аспірантів, наукових і науково-педагогічних співробітників Університету.

Стратегію розвитку НБ на 2026–2030 роки розроблено з урахуванням положень Законів України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про національну програму інформатизації», Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України», «Національного плану щодо відкритої науки» та нормативних актів Університету, зокрема: «Стратегії розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка на 2025–2032 роки», «Концепції реалізації принципів відкритої науки в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», «Плану заходів з імплементації концепції розвитку відкритої науки в КНУ імені Тараса Шевченка у 2025–2030 роках», Ухвали Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 08.09.2025 року «Про стан та перспективи розвитку видавничої діяльності КНУ імені Тараса Шевченка: наукові журнали».

Для врахування під час розроблення стратегії сильних і слабких сторін НБ проведено SWOT-аналіз.

Місію, цінності та стратегічні напрями розвитку визначено завдяки аналізу роботи провідних європейських університетських бібліотек і з урахуванням найкращих практик роботи наукових бібліотек українських університетів.

Функціонування університетської наукової бібліотеки у воєнний період вимагає трансформацій, спрямованих на:

- цифровізацію послуг для підвищення ефективності освітнього та наукового процесів в умовах дистанційної та змішаної форм навчання;
- активізацію роботи з ретроконверсії традиційних карткових каталогів в електронний каталог і штрих-кодування видань;
- підвищення якості зберігання фонду стародрукованих і рідкісних видань, які є науковим об'єктом, що має статус національного надбання України;
- розвиток кадрового потенціалу у контексті впровадження рамки цифрових компетентностей бібліотекаря, розробленої Міністерством цифрових трансформацій України;
- формування нових компетентностей бібліотекарів у сфері відкритої науки та якісного управління науковими даними.

Місія:

- забезпечувати якісну інформаційно-аналітичну підтримку навчального процесу та досліджень заради зміцнення і вдосконалення освіти та науки в Університеті;
- бути центром культурного життя родини Шевченкового Університету;
- сприяти інтелектуальному зростанню і творчості студентів, аспірантів і наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету.

Шляхи досягнення Місії:

- комплектування фондів сучасною літературою у друкованому й електронному форматах завдяки ефективному обміну ресурсами через національні та міжнародні мережі;
- надання доступу до електронних інформаційних ресурсів, міжнародних наукометричних баз;
- навчання студентів, аспірантів і науково-педагогічних працівників ефективному використанню і критичному оцінюванню інформаційних ресурсів, роботі з наукометричними базами даних для проведення якісних досліджень;
- інформаційно-аналітичне забезпечення науково-видавничої діяльності Університету.
- розвиток інституційного репозитарію eKNUTSHIR;
- інформаційно-аналітичне забезпечення розвитку відкритої науки та освіти в Університеті.

Цінності:

- **Якість** – ми запроваджуємо ефективні бібліотечні сервіси та програми для своїх користувачів і вдосконалюємо послуги за їхніми запитами.
- **Відкритість** – ми підтримуємо принципи академічної свободи та відкритої науки й освіти та будуємо наші сервіси на основі відкритості й доступності.
- **Різноманітність** – ми поважаємо всі потреби та запити користувачів університетської спільноти та сторонніх користувачів, цінуємо різноманітність своїх колекцій.
- **Співробітництво** – ми взаємодіємо зі структурними підрозділами Університету, надаємо ресурси та сервіси для підтримки освітніх і дослідницьких програм, а також співпрацюємо з науковими інституціями та науковими бібліотеками України та світу.
- **Інновації** – ми вивчаємо сучасні тренди та впроваджуємо новітні досягнення в бібліотечно-інформаційній галузі.

Результати реалізації Програми розвитку НБ на 2020-2025 роки

Програма реалізовувалася у складних умовах пандемії та початку повномасштабного вторгнення російської федерації, тому деякі завдання виконано частково. У другій половині 2024 року та протягом 2025 року було значно активізовано роботу НБ, зокрема у сфері цифровізації послуг, поліпшення матеріально-технічної бази та розвитку відкритої науки, зокрема:

- створено новий сайт НБ і впроваджено ряд нових цифрових послуг;
- здійснено перехід на нову версію програмного забезпечення, оновлено структуру та затверджено нову редакцію Положення про інституційний репозитарій eKNUTSHIR;
- відновлено роботу комп'ютеризованого читального залу (кімната 27), який обладнано моноблоками, отриманими як гуманітарна допомога від Единбурзького університету (The University of Edinburgh);
- отримано 4 книжкові сканери (три сканери закуплено Університетом у 2025 р. та один сканер подаровано ректором Університету В. Бугровим на честь Всеукраїнського дня бібліотек 30 вересня 2025 року);
- у межах Міжнародних днів відкритих даних у березні 2025 року співробітниками НБ проведено серію онлайн-вебінарів на теми «Наукові дані: поняття, принципи FAIR, репозитарії даних» та «Як автоматизувати управління дослідницькими даними: цифрові сервіси»;
- у березні 2025 р. за результатами опитування щодо потреб фахівців університетських бібліотек, яке провела НБ як Методичний центр для всіх університетських бібліотек України, було організовано вебінар «Авторські права та електронна бібліотека», на якому на запитання бібліотечної спільноти відповідали фахівці Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій;
- у травні 2025 р. організовано та проведено Першу весняну школу для аспірантів і молодих вчених «Академічне письмо та відкриті наукові практики» спільно з Групою співпраці наукових бібліотек університетів — членів Альянсу українських університетів за підтримки Відділу аспірантури та докторантури КНУ імені Тараса Шевченка та Ради молодих вчених КНУ імені Тараса Шевченка. Захід об'єднав понад 170 учасників із 19 університетів України.
- започатковано випуск щоквартального бібліографічного бюлетеня «Нові надходження» для інформування про нові видання, які надійшли до фондів НБ.
- НБ стала учасником міжнародного проєкту «Збереження архівів в умовах кризи: Оцифрування, цифрове збереження та реагування на

надзвичайні ситуації при роботі з архівними матеріалами групи ризику», який координують Міжнародна рада архівів (ICA), Державна архівна служба України (ДАСУ) та Міжнародний альянс захисту спадщини в зонах конфліктів (ALIPH Foundation).

Створення нового сайту і впровадження ряду цифрових послуг сприяло активізації роботи з надання платних послуг НБ. Так, за 10 місяців 2025 року (станом на 1 листопада) обсяг доходів, отриманих за рахунок надання платних послуг НБ, перевищив на 10 тис. грн заплановану на весь 2025 суму надходжень.

2. SWOT-аналіз роботи НБ (станом на грудень 2025 року)

Strengths (Сильні сторони)	Weakness (Слабкі сторони)
• Оновлений сайт НБ з адаптивним дизайном, який забезпечує віддалений доступ до електронних каталогів, дистанційне замовлення літератури, надання послуг в онлайн-овому форматі. • Інституційний репозитарій Університету eKNUTSHIR містить зібрання «Наукові дані» і «Наукові проекти» та інтегровано у міжнародний простір відкритої науки: включено до глобального каталогу академічних репозитаріїв відкритого доступу з гарантованою якістю OpenDOAR, до реєстру репозитаріїв відкритого доступу ROR (Registry of Open Access Repositories) та до OpenAIRE. • Фонд стародрукованих, рідкісних та цінних книжкових зібрань НБ, який Постановою Кабінету Міністрів України №1206 від 10.11.2021 р. внесено до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання України. • Сучасний читальний зал з новою комп'ютерною технікою, доступом до Інтернету та WiFi покриттям.	• Застаріле програмне забезпечення АБІС «УФД/Бібліотека 2.0» має обмежений функціонал і закриту архітектуру, що ускладнює інтеграцію з електронними репозитаріями та платформами відкритої науки. Відсутність розвинених вебсервісів, аналітичних модулів, засобів управління е-ресурсами та підтримки міжнародних стандартів метаданих знижує ефективність управління інформаційними потоками та інтеграцію НБ у міжнародний простір відкритої науки та освіти. • Застаріла комп'ютерна техніка (понад 70 % комп'ютерів технічно застарілі, 2002-2008 років випуску, мають встановлену операційну систему Windows XP, яка вже давно не оновлюється, а встановити сучасні операційні системи Windows 10,11 на ці комп'ютери технічно не можливо). У серпні 2024 року у межах гуманітарної допомоги від Единбурзького університету НБ отримала 28 б/у моноблоків та 12 б/у ноутбуків, що дало змогу оновити 25 автоматизованих робочих місць

• Сучасний актовий зал для проведення навчальних, наукових і культурних заходів для університетської спільноти. • Безкоштовний доступ у локальній мережі Університету до понад 10 міжнародних баз повнотекстових наукових журналів, монографій, навчальних посібників завдяки входу НБ до Консорціуму EIFL-Україна. • Активний книгообмін за МБА з іншими бібліотеками України, що сприяє поповненню фондів сучасною літературою. • Надання послуги електронного міжнародного міжбібліотечного абонементу RapidILL (ExLibris) через міжнародну платформу міжбібліотечного абонементу компанії Clarivate, яка дає змогу у найкоротші терміни та з мінімальними витратами читачам однієї бібліотеки користуватися ресурсами іншої. Обмін електронними матеріалами забезпечують понад 500 бібліотек-учасниць з Європи та США. • НБ виконує функції методичного центру для усіх бібліотек університетів, академій та інститутів України з метою вдосконалення методичного керівництва бібліотеками закладів вищої освіти (наказ МОН України від наказу Міністерства освіти і науки України від 20 січня 2005 р.).	співробітників відділів бібліотеки та відновити роботу комп'ютеризованого читального залу для локального доступу читачів до баз даних (15 моноблоків). Проте отримана техніка лише частково (на 40%) забезпечила потребу в оновленні комп'ютерного забезпечення співробітників НБ. Встановлення нової сучасної версії АБІС потребує повного оновлення ще мінімум 40 комп'ютеризованих робочих місць. • Низький рівень комунікації зі студентами, науково-педагогічними, науковими співробітниками щодо використання наявних друкованих та електронних ресурсів та реальних потреб у забезпеченні навчальною та науковою літературою. • Недоотримання НБ праць співробітників, виданих не у ВПЦ Університету. • Потреба у ремонті приміщень для належного зберігання Фонду стародрукованих, рідкісних та цінних книжкових зібрань НБ.
---	---

Opportunities (Можливості)	Threats (Виклики)
● Впровадження нової АБІС на основі відкритого програмного коду, що знижує фінансові витрати на технічну реалізацію. ● Створення платформи із зібраною та узагальненою інформацією про доступні відкриті електронні освітні ресурси з різних галузей знань для забезпечення підготовки фахівців за напрямами освітньої та наукової діяльності Університету та постійне інформування університетської спільноти про нові ресурси цієї платформи. ● Поповнення фондів НБ за рахунок електронних видань, опублікованих у відкритому доступі за ліцензіями Creative Commons. ● Пошук та залучення грантових коштів на проекти відновлення та модернізації приміщень НБ (створення зон для індивідуальної роботи, коворкінгів тощо). ● Оптимізація вирішення поточних робочих завдань за рахунок залучення технологій штучного інтелекту. ● Поглиблення системи партнерських зв'язків з бібліотеками європейських університетів для вивчення й впровадження їхнього досвіду. ● Розширення функціонального призначення бібліотечних просторів для реалізації третьої місії Університету (проведення науково-популярних лекторіїв, виставок, майстер-класів, тощо).	○ <i>Зовнішні геополітичні та безпекові ризики:</i> воєнні дії, можливі аварії інфраструктури, перебої з енергопостачанням чи інтернетом – усе це ставить під загрозу стабільність доступу до електронних ресурсів, репозитарію, баз даних, цифрових послуг НБ. ● <i>Фінансові обмеження і ризики скорочення бюджетів:</i> у період економічної нестабільності державне чи університетське фінансування може бути переглянуто або скорочено. Це загрожує закупівлям нових друкованих видань та доступу до міжнародних електронних баз даних, модернізації ІТ-інфраструктури, розвитку сервісів, що критично важливо для підтримки сучасного рівня бібліотеки. ● <i>Зменшення кадрового потенціалу або недостатній рівень перекваліфікування персоналу:</i> для успішної трансформації бібліотеки потрібні фахівці з цифрових сервісів, аналітики, підтримки відкритих даних і управління науковими даними. Залучення фахівців такого рівня до роботи у бібліотеці потребує відповідних фінансових ресурсів для належної оплати праці та забезпечення робочих місць сучасною комп'ютерною технікою.

3. СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ТА ШЛЯХИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

3.1. Інформаційно-аналітична підтримка досліджень та імплементації принципів відкритої науки в Університеті

Шляхи реалізації:

- 3.1.1. Адміністрування, розвиток та популяризація функцій інституційного репозитарію серед спільноти Університету шляхом створення та оновлення у системі репозитарію профілів для науковців, архівування статей наукових журналів, видавцем яких є Університет, розвиток профілів “наукових проєктів”, підготовка інструктивно-методичних матеріалів та проведення офлайнних і онлайнних тренінгів.
- 3.1.2. Підвищення рівня компетентностей студентів, аспірантів, наукових і науково-педагогічних працівників Університету з питань відкритої науки за допомогою наповнення рубрики «Відкрита наука» на сайті НБ (публікація національних і міжнародних нормативних документів, електронних навчальних посібників, матеріалів тренінгів від фахівців європейських університетів – членів Альянсу EUniWell), проведення співробітниками НБ вебінарів, майстер-класів щодо управління науковими даними.
- 3.1.3. Створення нових каналів для ефективної комунікації із науковою спільнотою Університету шляхом підготовки регулярних розсилок за допомогою спеціалізованих сервісів для електронного маркетингу, публікації постійно оновлюваної інформації у соціальних мережах НБ у рубриці *Maksymovich Library for Research*: про відкриту науку, роботу із відкритими даними дослідження, створення профілів науковців, пошук якісних наукових журналів для публікації наукових результатів, роботи з наукометричними базами даних, події та вебінари для аспірантів і науковців від співробітників НБ та запрошених фахівців.
- 3.1.4. Підготовка та публікація на сайті НБ в електронному форматі методичних посібників, методичних рекомендацій щодо розміщення наукових даних і препринтів із присвоєнням DOI у міжнародному репозитарії даних Zenodo із обов’язковим зазначенням приналежності до спільноти КНУ імені Тараса Шевченка, використання бібліографічних менеджерів Zotero та Mendeley під час оформлення списків використаних джерел у наукових працях.
- 3.1.5. Проведення офлайнних чи онлайнних консультацій, тренінгів для наукової спільноти Університету (за запитом, після заповнення гугл-форми «Замовити консультацію/тренінг» на сайті НБ).
- 3.1.6. Започаткування традиції щорічного проведення Весняної школи для аспірантів і молодих вчених «Академічне письмо та відкриті наукові практики» спільно з Групою співпраці наукових бібліотек університетів —

членів Альянсу українських університетів за підтримки Відділу аспірантури та докторантури та Ради молодих вчених КНУ імені Тараса Шевченка (першу Школу проведено у травні 2025 року).

3.2. Інформаційний моніторинг, наукометричний аналіз та підтримка науково-видавничої діяльності Університету

Шляхи реалізації:

- 3.2.1. Моніторинг наукометричних показників Університету в наукометричних базах даних Scopus, Web of Science та підготовка відповідних звітів (щомісячного звіту Топ-3 Scopus WoS та щорічного звіту «Публікації співробітників Університету у Scopus та Web of Science Core Collection»).
- 3.2.2. Створення на базі НБ Координаційного центру з видання наукових періодичних видань Університету: розроблення Положення, формування Редакційно-видавничої ради, до складу якої входять головні редактори та відповідальні редактори наукових фахових періодичних видань, видавцем яких є Університет, розподіл функціональних обов'язків між співробітниками НБ, що працюють у Координаційному центрі, та всіма залученими до процесу створення і видання наукових журналів сторонами: членами редакції – співробітниками факультетів (інститутів) Університету, Видавничо-поліграфічним центром «Київський університет», Інформаційно-обчислювальним центром Університету, який забезпечує хостинг наукових періодичних видань на базі редакційно-видавничої системи Open Journal System (OJS), залученими консультантами із числа наукових та науково-педагогічних працівників Університету.
- 3.2.3. Розроблення методичних рекомендацій і дорожніх карт щодо відповідності наукових фахових періодичних видань Університету вимогам національного Переліку видань категорії Б та формальним критеріям міжнародних баз DOAJ, Scopus, WoS.
- 3.2.4. Розроблення та затвердження належним чином на рівні Університету політик і алгоритмів щодо реєстрації Університетом DOI (Digital Object Identifier) для статей у наукових фахових періодичних виданнях, збірників матеріалів університетських конференцій, монографій, виданих у ВПЦ «Київський університет».
- 3.2.5. Сприяння впровадженню світових стандартів академічного письма та культури науково-видавничої діяльності.
- 3.2.6. Дослідження зарубіжного досвіду надання послуг за моделлю «цифрове бібліотечне видавництво» та впровадження у практичну роботу НБ.
- 3.2.7. Дослідження інноваційної моделі видання оверлейних наукових журналів та впровадження цієї моделі у роботу НБ.

3.3. Розбудова сервісної моделі забезпечення освітньої діяльності книжковими, періодичними виданнями та електронними ресурсами

Шляхи реалізації:

- 3.3.1. Моніторинг книгозабезпеченості навчальних дисциплін освітніх програм Університету та поповнення фонду науковою і навчальною літературою у друкованому та цифровому форматах відповідно до напрямів освітньо-наукової роботи Університету.
- 3.3.2. Активізація роботи з накопичення, систематизації й класифікації наукових і навчальних ресурсів відкритого доступу і надання інформації про них на сайті НБ.
- 3.3.3. Надання сервісної послуги «тематичний бібліотекар» із залученням співробітників галузевих відділів НБ.
- 3.3.4. Оптимізація кількості друкованих видань шляхом виявлення та вилучення з фонду дублетних і морально застарілих видань.
- 3.3.5. Створення та популяризація повнотекстової електронної бібліотеки наукових і навчальних видань із авторизованим доступом для студентів, аспірантів і викладачів Університету шляхом оцифрування фондів книжкових і періодичних видань НБ.
- 3.3.6. Проведення лекцій, практичних занять для студентів і аспірантів першого року навчання для формування базової інформаційно-бібліографічної культури, культури наукового пошуку інформації у повнотекстових національних і зарубіжних базах даних.
- 3.3.7. Проведення опитувань науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету для виявлення рівня задоволеності процесом забезпечення освітньої діяльності книжковими, періодичними виданнями та інформаційно-науковими електронними ресурсами та коригування планів комплектування фондів відповідно до наданих факультетами (інститутами) пропозицій.
- 3.3.8. Створення коротких інформаційних матеріалів про доступ до міжнародних електронних наукових і навчальних ресурсів та поширення їх різними каналами комунікації для інформування наукової спільноти Університету.

3.4. Належне утримання, збереження та розвиток наукового об'єкту, що становить національне надбання «Фонд стародрукованих, рідкісних та цінних книжкових зібрань Наукової бібліотеки імені М. Максимовича»

Шляхи реалізації:

- 3.4.1. Проведення ремонтних робіт у приміщеннях НБ, постраждалих під час російської ракетної атаки у жовтні 2022 р., для забезпечення належних умов зберігання національного надбання України «Фонд стародрукованих, рідкісних та цінних книжкових зібрань Наукової бібліотеки імені М. Максимовича».
- 3.4.2. Пошук організацій, які надають якісні послуги з реставрації стародруків та поетапне проведення складних реставраційних робіт для книжок з Фонду стародрукованих, рідкісних та цінних книжкових зібрань за рахунок фінансування, отриманого від МОН України.
- 3.4.3. Забезпечення необхідними матеріальними ресурсами, підтримка та розвиток роботи власної, створеної на базі НБ у квітні 2025 р., міні-лабораторії з реставрації книжок, постраждалих під час затоплення після пошкодження приміщень Головного корпусу бібліотеки через російську ракетну атаку у жовтні 2022 р.
- 3.4.4. Продовження програми оцифровування фондів стародрукованих, рідкісних і цінних книжкових зібрань.
- 3.4.5. Проведення аудиту фондів стародрукованих, рідкісних і цінних книжкових зібрань та створення електронної бази даних з інформацією про стан видань з фонду стародрукованих, рідкісних та цінних книжкових зібрань НБ: які оцифровано повністю, які оцифровано частково, які потребують першочергової реставрації тощо.
- 3.4.6. Залучення фахівців істориків, філологів для належного бібліографічного та історикографічного опису стародрукованих і цінних книжкових зібрань з фондів НБ.
- 3.4.7. Формування технічного завдання та розроблення архітектури інформаційного порталу для належної презентації, популяризації стародрукованих книжок з фондів НБ та забезпечення до них онлайнового доступу для науковців Університету та науковців інших українських і зарубіжних університетів.
- 3.4.8. Постійний аналіз і моніторинг грантових пропозицій у сфері охорони культурної спадщини для пошуку додаткового фінансування для забезпечення належного утримання, збереження та розвитку наукового об'єкту, що становить національне надбання «Фонд стародрукованих, рідкісних та цінних книжкових зібрань Наукової бібліотеки імені М. Максимовича».

3.5. Підготовка інформаційних видань: бібліографічних оглядів показників, рекомендаційних бібліографічних списків

Шляхи реалізації:

- 3.5.1. Підготовка персональних бібліографічних показників для співробітників (за запитом наукових і науково-педагогічних працівників Університету).
- 3.5.2. Підготовка тематичних рекомендаційних списків літератури для різних дисциплін освітніх програм на базі фондів друкованих і електронних видань бібліотеки (реалізується шляхом надання цифрових послуг «Замовити список літератури для акредитації освітньої програми» та «Замовити список літератури для курсової, бакалаврської, магістерської роботи» за запитом студентів та викладачів Університету), алгоритм надання послуг описано на сайті НБ.
- 3.5.3. Реалізація масштабного бібліографічного проекту з оцифровування рукописних карток та підготовки бібліографічного видання праць науковців Університету на основі карткової бази даних, зібраної українським бібліотекарем, дослідником історії Київського університету Олегом Балабановим.
- 3.5.4. Підготовка та поширення серед студентів і викладачів Університету щоквартального бібліографічного бюлетеня «Нові надходження до НБ».
- 3.5.5. Підготовка та поширення серед студентів і викладачів Університету інформаційного бюлетеня «Наука та освіта в Україні».

3.6. Розвиток НБ як методичного центру бібліотек ЗВО України

Шляхи реалізації:

- 3.6.1. Підготовка та постійне оновлення матеріалів з медіатеки у рубриці «Бібліотекам закладів вищої освіти» на офіційному сайті НБ (нові законодавчі та нормативні акти у сфері бібліотечної діяльності, плани проведення наукових і освітніх заходів науковими бібліотеками з мережі університетських бібліотек тощо).
- 3.6.2. Поширення інформації щодо актуальних інноваційних практик роботи університетських бібліотек за допомогою розсилки електронною поштою.
- 3.6.3. Моніторинг та надання консультацій бібліотекам ЗВО України з питань нормативно-правової бази та роз'яснення вимог нормативних документів по забезпеченню їх діяльності.
- 3.6.4. Збирання щорічних звітів наукових бібліотек університетів України та узагальнення інформації про актуальні тренди та тенденції.
- 3.6.5. Вивчення запитів щодо підвищення кваліфікації серед співробітників мережі університетських бібліотек України та підготовка вебінарів, тренінгів, майстер-класів з актуальних тем.
- 3.6.6. Організація і проведення екскурсій для співробітників НБ до інших українських бібліотек для обміну досвідом.

3.7. Розвиток НБ як центру розвитку інформаційно-бібліографічної культури та соціокультурного простору

- 3.7.1. Забезпечення проведення освітніх, наукових заходів, які допомагають студентам та аспірантам Університету у формуванні світогляду, творчості, духовності, розвитку комунікативних навичок, самоорганізації, надають можливості отримання знань для професійного та особистісного зростання.
- 3.7.2. Розвиток екскурсійної та виставкової діяльності НБ, запровадження платформи для лекторіїв на науково-популярні тематики на базі НБ (в офлайновому і онлайнному форматах) у межах реалізації третьої місії Університету – служіння суспільству.
- 3.7.3. Формування переліку ключових тем, процесів і завдань для забезпечення змістовного наповнення практики студентів спеціальностей у галузях інформаційної, бібліотечної та архівної справи, журналістики, філології.
- 3.7.4. Інформаційно-методичне забезпечення проведення консультацій, лекцій, майстер-класів, тренінгів тощо для студентів, аспірантів і співробітників Університету з питань формування інформаційно-бібліографічної культури.

3.8. Підвищення кваліфікації співробітників НБ у контексті впровадження рамки цифрових компетентностей бібліотекаря

Шляхи реалізації:

- 3.8.1. Залучення молоді до роботи у НБ, зокрема шляхом запровадження системи «виробничої практики» або «першого робочого місця студента» для студентів Університету та інших ЗВО країни.
- 3.8.2. Підвищення кваліфікації бібліотекарів всіх вікових категорій у контексті впровадження рамки цифрових компетентностей бібліотекаря, розробленої Міністерством цифрових трансформацій України.
- 3.8.3. Формування системи безперервного підвищення кваліфікації співробітників за напрямками своєї роботи у НБ шляхом проведення серії тренінгів, майстер-класів на території НБ та активізації роботи щодо заохочення регулярної участі працівників різних відділів НБ у різноманітних онлайн-курсах підвищення кваліфікації бібліотекарів.
- 3.8.4. Упорядкування повноважень та відповідальності працівників на кожному етапі виконання технологічних процесів: підготовка алгоритмів виконання конкретних завдань для усунення залежності робочих процесів від конкретних співробітників і оптимізації роботи для «тимчасово працевлаштованих студентів».

- 3.8.5. Підвищення наукового потенціалу співробітників НБ шляхом стимулювання до наукових досліджень, зокрема через механізм здобуття ступеня доктора філософії.
- 3.8.6. Упровадження міжнародних і міждержавних стандартів з науково-інформаційної діяльності, документознавства та бібліотечної справи.
- 3.8.7. Співпраця з міжнародними партнерами для забезпечення стажування співробітників НБ у наукових бібліотеках провідних європейських університетів.
- 3.8.8. Залучення співробітників НБ до участі у державних та міжнародних наукових проєктах Університету.

3.9. Розвиток матеріальних ресурсів, бібліотечного простору та інформаційно-бібліотечних технологій

Шляхи реалізації:

- 3.9.1. Оновлення АБІС, зважаючи на об'єктивну необхідність удосконалення бібліотечних функцій і послуг на основі інформаційно-комунікаційних технологій.
- 3.9.2. Поступове оновлення парку комп'ютерної техніки, від 5-ти до 10-ти комп'ютерів на рік (70% комп'ютерів працюють на операційній системі Windows XP, яка вже не оновлюється), що підтримують функціонування Windows 10, 11 з метою забезпечення клієнтської частини нової АБІС.
- 3.9.3. Оновлення серверів баз даних, коректне перенесення наявних даних та навчання співробітників бібліотеки роботі з новою АБІС.
- 3.9.4. Закупівля спеціального книжкового сканеру для оцифрування великоформатних та рідкісних видань з фондів стародрукованих, рідкісних та цінних книжкових зібрань НБ.
- 3.9.5. Створення розгалуженої та зрозумілої для користувачів системи інформування та навігації в приміщенні Бібліотеки.
- 3.9.6. Створення нового електронного каталогу та розроблення і впровадження комплексної системи ідентифікації та авторизації читачів для надання віддаленого доступу до ресурсів НБ та обслуговування користувачів в автоматизованому режимі.
- 3.9.7. Закупівля металевих стелажів до всіх книгосховищ НБ для забезпечення відповідності пожежним та санітарним нормам.
- 3.9.8. Розвиток комфортного середовища для самостійної дослідницької і освітньої діяльності користувачів шляхом створення просторів із відкритим доступом до літератури завдяки встановленню спеціалізованих RFID систем для автоматизованого обліку та запобігання крадіжкам літератури: RFID-міток на книжки, зчитувачів міток, протикрадіжних воріт, спеціального програмного забезпечення.

3.9.9. Зменшення кількості абонементів НБ шляхом переходу від моделі «кількість примірників» до моделі «кількість назв» під час комплектування фондів завдяки оцифровуванню літератури та надання здобувачам освіти Університету авторизованого доступу до електронної бібліотеки.

3.10. Розвиток партнерств та залучення фінансування

Шляхи реалізації:

- 3.10.1. Пошук та залучення грантових коштів українських і міжнародних фондів, благодійних організацій на проекти модернізації і розвитку бібліотеки, зокрема у сфері охорони культурної спадщини.
- 3.10.2. Оптимальне використання коштів державного бюджету в рамках державного фінансування університету та коштів, отриманих за надання платних послуг.
- 3.10.3. Розвиток партнерства з громадськими, науковими, студентськими організаціями, професійними спільнотами в Україні та за кордоном.
- 3.10.4. Активізація міжнародного співробітництва у сфері формування та використання інформаційних ресурсів, цифровізації та збереження культурної спадщини.
- 3.10.5. Співпраця з бібліотеками Альянсу українських університетів та Альянсу європейських університетів EUniWell.

4. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення реалізації стратегії розвитку

4.1. Фінансове забезпечення реалізації стратегії здійснюється в установленому порядку за принципом цільового виділення коштів в межах бюджету Університету та залученням позабюджетних коштів.

4.2. При плануванні обсягу фінансування розвитку НБ ураховується динаміка бібліотечного фонду та його оновлення, а також середній показник фінансування за останні 3 роки.

4.3. Фінансування комплектування бібліотечного фонду, включаючи передплату на друковані періодичні та електронні видання, проводиться за наявності заявок кафедр і забезпечується на рівні достатньому для інформаційного забезпечення навчального процесу та науково-дослідницької роботи Університету.

4.4. До додаткових джерел фінансування належать кошти, отримані за надання платних послуг, залучення коштів українських та міжнародних фондів та проєктів, залучення коштів благодійних організацій.

5. Очікувані результати

5.1. Стратегія розвитку НБ передбачає цифровізацію послуг і перехід від продуктової моделі (видача книг у друкованому форматі на абонементі і в читальних залах) до сервісної моделі (надання якісних інформаційно-бібліографічних, бібліотечних, науково-консультаційних послуг в офлайновому і онлайновому форматах).

5.2. Залучення та ефективне використання зовнішніх електронних освітніх і наукових ресурсів відкритого доступу для поповнення фондів НБ підвищить якість інформаційного забезпечення освіти і досліджень в Університеті.

5.3. Реалізація основних положень цієї стратегії сприятиме:

- формуванню позитивного іміджу Університету та НБ в Україні та за кордоном;
- підвищенню рівня і якості надання бібліотечно-бібліографічних і інформаційних сервісів користувачам НБ;
- удосконаленню бібліотечно-бібліографічних процесів на базі сучасних інформаційних технологій, комп'ютерних і інших технічних засобів;
- інтеграції НБ у світову мережу наукових комунікацій;
- оптимізації структури і методів управління НБ;
- модернізації та розширенню матеріально-технічної бази НБ;
- реалізації трансформаційних процесів на шляху до створення нової моделі сучасної інноваційної університетської наукової бібліотеки.

Стратегія затверджується Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка та вводиться в дію наказом ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Директор Наукової бібліотеки
імені М. Максимовича

Марина ЖЕНЧЕНКО

Погоджено:
проректор з наукової роботи

Ганна ТОЛІСТАНОВА